

HET BEROUW

„EN NU MAG JE UIT BEDJE; ZUS ZAL JE aankleeden, en dan mag je met de groote bouwdoos spelen.”

„Nee. Ik ben stout geweest.” En hij dook z'n kopje in 't kussen.

Was deze vierjarige knaap ver van werkelijk berouw verwijderd?

In zoover hij een in uitzicht gesteld genoeg door eigen schuld verspeeld achtte, zonder twijfel; hij schreef zichzelf de boete voor, en ging dus accoord met „verdiend loon.” Toch bleef er voor mijn gevoel iets achterwege, wat men in den volwassene, die berouw heeft, niet zou willen missen. En dat was niet zoozeer het besef van schuld, als wel de bewustheid van te hebben misdaan tegen hem of haar, die hem met liefde en vol liefde had bejegend. Wij vinden dat zoo zuiver uitgedrukt in Davids woorden (Psalm 51 : 6a.): „Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd!”

Willen wij van berouw een juist begrip hebben, dan moet die toetssteen allereerst worden aangelegd.

Onder de smartelijke gewaarwordingen der menschelijke ziel is het berouw een der donkerste. De scherpste kant ervan is wel, dat het betreurde kwaad, al kan het misschien later „goed gemaakt” worden, niet meer kan voorkomen worden, terwijl de stemming van den berouwhebbende zich juist toespitst in het: had ik het maar niet gedaan! In dat leedgevoel kunnen er drie betrokken zijn. Hijzelf — en dan is het niet zoo heel veel meer dan medelijden met zichzelf, dat hem gevangen houdt. Den naaste — en dan kan het verdriet bitter zijn, naarmate die andere hem lief is. Maar het zwaarst drukt hem de last van 't zelfverwijt, als hij, geloovende in een lankmoedig God, zich bewust wordt, Hem te hebben bedroefd.

Nu kennen niet alle menschen den God huns levens; velen hebben Hem uit hun denken verbannen; bij velen ook is Hij nimmer een voorwerp van hun denken geweest. Toch treft ge ook bij hen het berouw als een werkelijk deel van hun zieleven aan, en kennen zij het zelfverwijt vaak van zeer nabij. De figuur op onze plaat, door den beeldhouwer Sciortino geschapen, is de gestalte van den gebroken man, in wiens houding alles spreekt van beschaming en zelf-vernedering; deze man acht zich bitter teleurgesteld... in zichzelf, ook dan, wanneer zijn daad den naaste geschaad heeft.

Gij gevoelt, de maatstaf voor zijn berouw berust nog in eigen hand. Dat is een tekort, maar toch niet alleen een tekort. Want daarin is ook iets van den gevallen Koning, die in den staat der rechtheid een ongerepte maatstaf van goed en kwaad in zichzelf omdroeg. Het diep tragische in den berouwhebbende, die zich niet tot den Vader van alle barmhartigheid kan wenden, is dan ook, dat hij tevreden is met de vereffening der rekening met zichzelf, met dien, die alleen maar *de brokstukken* der volmaaktheid in handen houdt! Op hetzelfde oogenblik, dat hij dit laatste inziet, is hij... of Petrus of Judas.

126

☒ Een predikant, die zijn catechisanten verhaald had van Judas' verraad, vroeg hun, of zij het verschil tusschen boete en berouw kenden. Een der meisjes antwoordde: „Is het niet dit, dat Judas boete deed en zich ophing, maar Petrus berouw had en bitterlijk weende?” De droefheid der wereld, in Judas belichaamd, staat tegenover de droefheid naar God, in Petrus geopenbaard. In beide was het felst denkbare conflict gekomen: *hun* Jezus hadden zij verloochend, verraden. En toch: bij den een is het de groote liefde tot den Heiland, bij den ander de groote eigenliefde, die hem tot zijn wandaad voert.

O, wij weten allen wel, en hebben het ook wel ervaren, dat de nabijheid van, de dagelijksche omgang met Jezus, *dwingt* tot een levenshouding. En daarbij is het splitsingspunt, de rots, die den storm in tweeën snijdt, *Jezus en het berouw*. Zeker, ook in dien zin, dat elke struikeling, elke val, elk misdrijf alleen kan verzoend worden, wanneer wij ons aan *die* Rots klemmen. De vergeving staat alleen dan achter het berouw, als Jezus staat in het midden der droefheid. Dan is het berouw tegelijk reeds van zijn scherpsten prikkel ontdaan, want het stort zijn last neer voor de voeten van Hem. Die den grootsten last: den last van den toorn Gods tegen de zonde, gedragen heeft.

Hij eindigt dus in den Verlosser. Echter — ook hierbij kan een gevaar insluipen. Wij weten, dat alleen „een verbroken geest en een verslagen hart” de gestalten zijn, waarheen de Ontfermer Zich neerbuijgt. Is de gedachte u vreemd, dat wij die gestalte kunnen aannemen, om de afwending van den toorn Gods te bereiken? Uit vrees dus? — Het antwoord zit al in de vraag in: de volmaakte liefde drijft de vrees buiten. Neen, het waarachtig berouw *weeft* niet, hoe hoog de zonden zich wel opstapelden, want het ontspringt aan dezelfde bron, waar de Heilige Geest ons overtuigt van zonde en oordeel, maar ook van de groote barmhartigheid des Vaders, die grooter is dan de som van alle kwaad. Het berouw, dat naar Jezus heendrijft, speurt en tast naar het hart, dat doorwond, naar de hand, die doorpriemd werd. En als het die gevonden heeft, wringt zich de kreet omhoog: „Ja, ik kost Hem die slagen, dat bloed, die doornenkroon.”

V. D. M.

SIMSON EN DELILA

☒ Zij dwong den wil van den geweldige met fijne list van zoete min, tot zij het groot geheim dier sterkte wist, en hij verried, dat Jawhe hem had uitverkoren, in heilig Nazireeërschap Hem toe te hooren.

Zij maakte dronken hem van teederheid en listig deed zij Gods verkoorne op haar knieën sluimeren en sneed hem heimelijk de lokken af om zijne macht te knotten, den held te geven in de hand van wie met Israël spotten.

De felle Filistijnen stortten op hem aan.

Als hij zich toornig hief om hen als vroeger te verslaan, zoo wist hij hulploos zich. Want hij had Gods gebod geschonden. Dus gaf hij zich verslagen aan wie ruw zijn handen bonden.

☒

JO SPIERENBURG



Near het beeldhouwwerk
van Antonio Sciortino

